

У залежності від цього змагальні мікроцикли будуються таким чином, щоб підвести волейболістів до змагання. З цієї метою заняття можуть бути як спеціально-тренувальними, так і відновними або комбінованими – відновно-підвідними.

Висновки. У результаті аналізу науково-методичної і спеціальної літератури були визначені основні особливості планування, обліку та контролю навчально-тренувальної роботи з волейбольною командою, які визначають основні положення періодизації спортивного тренування волейболістів.

Література

1. Горчанюк Ю. Технічна підготовка спортсменів у пляжному волейболі на основі біомеханічних моделей стрибків і переміщень : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт” / Горчанюк Юрій Андрійович; Харків. держ. акад. фіз. культури. – Х., 2004. – 20 с.
2. Носко М.О. Розвиток моторики волейболістів різних вікових груп / М.О. Носко, М.П. Дейкун, С.С. Єрмаков, В.М. Маслов, Ю.М. Носко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. (Сер.: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). – Чернігів : ЧДПУ, 2014. – №118 (4). – С. 136-142.
3. Якушева Ю. Теоретико-методичні аспекти управління тренувальною та змагальною діяльністю волейбольної команди / Юлія Якушева, Лідія Мичковська, Людмила Пільгачук // Фізична культура, спорт та здоров'я нації. – 2016. – Вип. 20. – С. 407-410.
4. Kroger H. Darstellung und Durchfuhrung von spielerischen Vorformen mit volleyballspezifischen Bezug. Sport Praxis, 1986. – no 1. – pp. 10-12.
5. Neville William J. Coaching volleyball successfully : the USAV Coaching Accreditation Program and American Sport. Education Program leader level volleyball book / William J. Neville. Champaign, 111. : Leisure Press, 1997. – p. 45-47.
6. Volkers John. De lange mannen : tien jaar Nederlands topvolleybal / John Volkers, Willem Vissers en Hans Klippus. Amsterdam : T. Rap, 1997. – p. 24-26.

References

1. Gorchanuk Y.A. (2004) "Technical training of the sportsmen in beach volleyball on the basis of engineering models of jumps and migrations" Dissertation. Kharkiv. – 20 p. Available from: <http://repository.ldufk.edu.ua:8080/handle/34606048/9991?mode=full> (In Ukrainian).
2. Nosko M., Deykun M., Ermakov S., Maslov V. & Nosko Y. (2014) "The development of motor skills of volleyball in different age groups" Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University Pedagogical sciences. Physical education. Scientific journal Chernihiv No. 118 (4), pp. 136-142. (In Ukrainian).
3. Yakusheva Yu., Mychkovska L. & Pilhanchuk L. (2016) "Theoretical and methodological aspects of the management of the training and competitive activities of the volleyball team" Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii. Vyp. 20. pp. 407-410. (In Ukrainian).
4. Kroger H. (1986) "Darstellung und Durchfuhrung von spielerischen Vorformen mit volleyballspezifischen" Bezug. Sport Praxis, no 1, pp. 10-12. (In German).
5. Neville William J. (1997) Coaching volleyball successfully : the USAV Coaching Accreditation Program and American Sport. Education Program leader level volleyball book. Champaign, 111. : Leisure Press, pp. 45-47. (in English).
6. Volkers John, Vissers Willem en Klippus Hans (1997) De lange mannen : tien jaar Nederlands topvolleybal., Amsterdam : T. Rap, pp. 24-26. (Dutch)

Лахтадир О.В.
кандидат психологічних наук
Чекмарьова В.В.
старший викладач

Київський університет імені Бориса Грінченка
Зеленюк О.В.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Бикова Г.В.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Національна академія внутрішніх справ

КОМУНІКАТИВНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Представлені науково-методичні засади формування психолого-педагогічної комунікативної компетентності у студентів, які навчаються на факультетах вишів України за спеціальностями «Фізичне виховання» і «Здоров'я людини». На підставі узагальнення та аналізу матеріалів літератури, а також власного науково-педагогічного досвіду показана важливість оволодіння загальними комунікативними уміннями і навичками у професійній діяльності майбутніх фахівців із фізичної культури і спорту (ФКІС).

Викладена теоретична модель формування комунікативної компетентності, що базується на чотирьох структурних компонентах: когнітивному, комунікативно-мовленнєвому, соціально-перцептивному та інтерактивному, змістове наповнення яких містить основні характеристики професійного спілкування студентів зазначених вишів.

Показано, що розвиток та вдосконалення комунікативної компетентності майбутнього фахівця із фізичної ФКІС не тільки підвищить його професіоналізм, але й дасть можливість активно та позитивно взаємодіяти і встановлювати взаєморозуміння та психологічний контакт між суб'єктами спілкування у процесі розв'язання

професійних завдань.

Ключові слова: студенти, фізична культура і спорт, комунікативна компетентність, психологічна структура комунікативної компетентності, педагогічно-професійне спілкування.

Лахтадир Е.В., Чекмарьова В.В., Зеленюк О.В., Бикова А.В. Коммуникативная психолого-педагогическая компетентность будущих специалистов физической культуры и спорта. Представлены научно-методические основы формирования психолого-педагогической коммуникативной компетентности у студентов, обучающихся на факультетах вузов Украины по специальностям «Физическое воспитание» и «Здоровье человека». На основании обобщения и анализа материалов литературы, наряду с учетом собственного научно-педагогического опыта, показана важность овладения студентами основными коммуникативными умениями и навыками в своей будущей профессиональной деятельности.

Изложена теоретическая модель формирования коммуникативной компетентности, базирующаяся на четырех структурных компонентах: когнитивном, коммуникативно-речевом, социально-перцептивном и интерактивном, содержательное наполнение которых отражает основные характеристики профессионального общения студентов указанных вузов.

Показано, что развитие и совершенствование коммуникативной компетентности будущего специалиста ФКиС не только повысит его профессионализм, но также позволит активно взаимодействовать, устанавливая взаимопонимание и психологический контакт между субъектами общения в процессе решения профессиональных задач.

Ключевые слова: студенты, физическая культура и спорт, коммуникативная компетентность, психологическая структура коммуникативной компетентности, педагогическое профессиональное общение.

Lakhtadyr O., Chekmariova V., Zeleniuk O., Bykova A. Communicative Psychological and Pedagogical Competence of Future Graduates in Physical Culture and Sports. The article introduces scientific and methodical grounds of forming psychological and pedagogical communicative competence for students that are enrolled in Ukrainian universities at majors «Physical Education» and «Health of Human».

The article presents a theoretical model of forming a communicative competence that is based on four structural components: cognitive, communicative and language, social and perceptive, and interactive; their content has the main features of professional communication for students of the aforementioned universities.

The cognitive component includes communicative knowledge, experience of communication, positive personal and communicative settings. Communicative and language component contains the skill of speaking and listening, as well as non-verbal means of communication.

The social and perceptive component characterizes the ability for empathy and the possibility of on-time regulation of own emotional state in the process of interaction; it presupposes an adequate interpersonal perception of the content that is being discussed and a dialogue-like style of interaction in professional and communicative situations.

The interactive component reflects the level of mastering flexible strategies and tactics of organizing the process of communication and ability for constructive behavior in a conflict situation, as well as the skill of using the persuasion technique towards the subjects of communication.

It is demonstrated that the development and perfecting of communicative competence for the future professional in the area of culture and sports will not only increase their professionalism but will also allow to interact actively and positively, establishing mutual understanding and psychological contact between subjects of communication in the process of solving professional tasks.

Key words: students, physical culture and sports, communicative competence, psychological structure of communicative competence, pedagogical and professional communication.

Постановка проблеми. Новітня ера інформатизації, що охопила передові світові держави, супроводжується стрімкою зміною пріоритету «парадигми знань» на парадигму швидкого оволодіння інформаційним контентом, який поступово заміщує знання і стає базисом соціально-економічного благополуччя глобалізованого суспільства. У цьому контексті здатність людей якісно і швидко комунікувати та взаємодіяти один із одним розглядається як ефективний засіб досягнення бажаного результату [1,3, 5,6].

Сучасні наукові концепції психолого-педагогічних характеристик студента, як особистості та суб'єкта спілкування, базуються на визначенні комунікативних якостей та вмінь, через які втілюється його комунікативна компетентність із іншими учасниками вербальних взаємовідносин, що виникають у відповідь на різні ситуації та індивідуальні психоемоційні цінності [5,6].

Підкреслимо, що професійна діяльність фахівців освітньої галузі передбачає, насамперед, високий рівень володіння загальними засадами педагогічної майстерності спілкування, яка спирається на досконалі знання психологічних закономірностей формування у навчальному процесі студентів навичок і вмінь як індивідуального, так і групового комунікування [5,6]. Ось чому, одним із дієвих аспектів підготовки майбутніх спеціалістів сфери фізичної культури і спорту (ФКіС) є формування практичних вмінь і навичок ефективного спілкування, що дасть можливість активно та позитивно взаємодіяти й встановлювати психологічні контакти, які створюють атмосферу довіри та взаєморозуміння суб'єктів у процесі професійної діяльності. Недостатня методологічна дослідженість проблеми психологічних особливостей становлення і розвитку комунікативної компетентності майбутніх фахівців із ФКіС залишається малодослідженою та актуальною, що й обумовило вибір тематики статті.

Аналіз літературних джерел. Сучасна українська концепція підготовки висококваліфікованих кадрів для галузі ФКіС, як важлива гуманітарна складова загальноосвітньої європейської стратегії, передбачає духовне і фізичне виховання

молоді, свідоме та мотивоване залучення її до регулярних занять фізичними вправами, використання яких є визначальними засобами формування здорового способу життя та відповідальності за стан власного здоров'я [4].

П'ятирічний (2013-2018 р.р.) аналіз сучасної науково-методичної літератури з проблем формування комунікативної компетентності у представників різних професійних напрямів дозволив встановити, що існує досить аргументований термінологічний апарат цього важливого розділу психологічного міжособистісного спілкування.

Фахівцями були визначені окремі компоненти комунікації, розроблені методики навчання вмінням спілкуватися із різними групами населення у віковому та гендерному аспектах, представлені методики викладання студентам профільних кафедр вишів загальних засад технології розвитку вмінь і стійких навичок регулювання власного емоційного стану у конфліктній ситуації тощо (Л.І. Берестова, Ю.М. Ємельянов, Ю.М. Жуков, Є.П. Ільїн, В.А. Кан-Калік, А.А. Кідрон, О.М. Корніяка, О.О. Леонтьєв, Л.А. Петровська, А.Г. Самохвалова, Є.С. Семенов й ін.) [5,6].

Наголосимо, що упродовж останніх років проблема психологічної структури комунікативної компетентності майбутніх фахівців із ФКіС вже стала предметом досліджень багатьох науковців (І.В. Іваній, В.А. Магін, Ю.В. Васьков, Н.М. Самсутіна, Л.В. Серман, А.В. Синиця й ін.) [5,6].

У цих наукових працях саме комунікативна компетентність визначена як базова інтегрована складова психосоматичної структури особистості, розвиток та вдосконалення якої обумовлює здатність до успішного професійного спілкування.

Разом із цим, залишається ще недостатньо розробленою та науково обґрунтованою методика персоналізованої системи комунікативної компетентності майбутніх фахівців із ФКіС, що й обумовило зміст статті.

Мета статті - представити характеристику змісту основних складових комунікативної компетентності майбутніх фахівців із ФКіС, що ґрунтується на чотирьох структурних компонентах: когнітивному, комунікативно-мовленнєвому, соціально-перцептивному та інтерактивному, і завдяки яким реалізується їхнє успішне педагогічно-професійне спілкування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз та узагальнення результатів наукових досліджень щодо вивчення загальних засад комунікативної компетентності особистості дали поштовх до продовження цього напрямку досліджень, що його було проведено на базі Київського університету імені Бориса Грінченка за участю 60 студентів спеціальностей «Фізичне виховання» і «Здоров'я людини».

Саме визначення індивідуальних складових структури й змістових показників комунікативної компетентності цих студентів дозволили розкрити їхній наявний потенціал щодо рівня психологічної здатності до успішного майбутнього фахового спілкування.

Застосовуючи системний підхід до аналізу структури комунікативної компетентності, нами було визначено чотири її основні компоненти: *когнітивний (пізнавальний), комунікативно-мовленнєвий, соціально-перцептивний та інтерактивний*, що перебувають у нерозривній єдності між собою, але для зручності кожен із них розглядався нами окремо.

Результативний бік навчально-професійної взаємодії суб'єкта (студента) і носія комунікативної компетентності (викладача) визначається за такими показниками: ступінь досягнення взаєморозуміння, стан емоційно-комунікативної рівноваженості та ефективність взаємодії у системі «викладач-студент».

Прийнята нами дефініція комунікативної компетентності розглядалася як сукупність комунікативних знань, вмінь і навичок, за допомогою яких суб'єкт спілкування реалізує цілі та завдання комунікативно-професійної діяльності й досягає позитивного взаєморозуміння.

Представляємо характеристику кожного з виокремлених нами структурних компонентів комунікативної компетентності (див.: табл.1).

Таблиця 1

Структурні компоненти та критерії комунікативної компетентності майбутнього фахівця із ФКіС

№ п/п	Структурні компоненти	Показники комунікативної компетентності	
		Зміст	Критерії
1	Когнітивний	- знання з психології спілкування; - здатність до самопізнання і саморозуміння особливостей своїх комунікативних характеристик; - готовність до комунікативно-розумової діяльності.	- комунікативні знання; - досвід (знання і вміння) спілкування; - знання ситуативних норм привітання, звертання і повертання уваги; - знання моральних норм комунікативної поведінки; - раціоналізм у комунікативній сфері; - спрямованість студента на своє «Я» та на результативне спілкування.
2	Комунікативно-мовленнєвий	- здатність студента доцільно застосовувати вербальні та невербальні засоби для виконання комунікативних функцій у процесі професійної діяльності; - володіння студентом граматичним кодом (словниковий запас, правила правопису та вимови, словотворення і побудова речень).	- вміння говорити (здатність формувати та формулювати думку, адекватну ситуації взаємодії); - вміння слухати (здатність до правильного і поглибленого розуміння позиції партнера зі спілкування й умова досягнення взаєморозуміння); - вміння невербального спілкування (володіння інтонацією, голосом, паузами, пантомімічними навичками та уникання зайвих рухів).

3	Соціально-перцептивний	<ul style="list-style-type: none"> - здатність за зовнішніми ознаками розуміти психологічну сутність партнера зі спілкування; - спроможність створювати його цілісний образ із метою правильної організації власних комунікативних дій. 	<ul style="list-style-type: none"> - володіння внутрішніми засобами регуляції комунікативних дій (емпатія, рефлексія); - здатність до адекватного міжособистісного сприйняття; - спроможність регулювати емоційний стан у процесі взаємодії.
4	Інтерактивний	<ul style="list-style-type: none"> - здатність до продуктивного професійного та міжособистісного спілкування, що передбачає володіння суб'єктом стратегіями психологічного впливу і конструктивними способами поведінки у взаємодії; - спроможність адаптувати індивідуальні комунікативні характеристики до вимог професійного спілкування. 	<ul style="list-style-type: none"> - вміння встановлювати психологічний контакт зі співрозмовником; - вміння обирати правильні (гнучкі) стратегії комунікації; - володіння технікою організації взаємодії; - здатність ефективно взаємодіяти з професійним оточенням (техніки аргументації, примусу, переконання тощо); - здатність до адекватної та конструктивної поведінки у конфліктних ситуаціях; - вміння контролювати процес комунікації; - здатність до діалогічного стилю взаємодії у професійно-комунікативних ситуаціях.

Коментуючи матеріали таблиці 1., зауважимо, що когнітивний компонент об'єднує теоретичні та практичні знання щодо: психології спілкування, його стилів, структури і функцій, загальнокультурних правил і норм мовлення та рівня професійної ерудиції, а також психологічних закономірностей та специфіки міжособистісного спілкування; здатності застосувати комунікативні стратегії і використовувати психологічні механізми міжособистісної взаємодії та когнітивного мислення; методів психологічного впливу, правил і прийомів риторики, полеміки, рефлексивного слухання; особистісних якостей, емоцій та почуттів, які сприяють або заважають спілкуванню; вмінь, пов'язаних із сприйняттям, аналізом, моделюванням й передачею інформації, корекцією спілкування у зв'язку зі зміною ситуації.

Зазначимо, що когнітивний компонент передбачає також наявність у суб'єкта потрібного для ефективного спілкування словникового запасу.

Комунікативно-мовленнєвий компонент передбачає володіння студентом вербальними та невербальними засобами комунікації, а також культурою, правильністю, виразністю й естетичністю мовлення.

Він включає такі вміння як виразно говорити, слухати співрозмовника, адекватно розуміти сутність інформації, програмувати та висловлювати власні думки в усній і письмовій формі. Вербальна комунікація, як засіб спілкування, одночасно виступає і як джерело інформації, і як спосіб впливу на співрозмовника та є важливою умовою налагодження контакту в процесі спілкування й створення спільного комунікативного поля.

Невербальна комунікація, доповнюючи мовлення, розгортається у контексті з вербальною і, таким чином, надає спілкуванню суттєвих емоційних відтінків, демонструє власне ставлення до інших людей.

Визначені нами складові формування у студентів комунікативно-мовленнєвого компонента комунікативної компетентності включали наступні вміння: користуватися загальними комунікативними, мовленнєвими й етичними правилами та нормами; грамотно викладати свої думки в усній і письмовій формі та коригувати мовленнєву і немовленнєву форми спілкування, а також тактику взаємодії відповідно до інтересів, рівня підготовленості й психологічного стану опонента; слухати та чути співрозмовника, ставити запитання різного типу, коректно вступати у розмову, подавати репліки, доповнювати і розвивати тему бесіди або аргументовано заперечувати твердження; опановувати і вдосконалювати мовленнєві засоби культурного самовираження, а також виступати перед слухачами з різними цільовими настановами.

Соціально-перцептивний компонент розглядається як здатність адекватно сприймати та розуміти іншу людину, шукати підґрунтя взаєморозуміння та швидко оцінювати й регулювати ситуативні варіанти спілкування. Соціальна перцепція – це передусім процес формування образу іншої людини у власній свідомості.

Соціально-перцептивні навички студента проявляються в умінні управляти процесом комунікації та організувати його: адекватно інтерпретувати соціально-психологічний настрій співрозмовників, їхні мімічні рухи, усмішки, погляди тощо, визначати тон спілкування і встановлювати необхідний контакт; за першим враженням прогнозувати «хід» подальшого спілкування. Соціально-перцептивний компонент інтегрує здатність до емпатії (співчуття, співпереживання), регулювання власного емоційного стану та еквівалентного міжособистісного сприйняття психічного стану опонента. Емпатійна здатність тісно пов'язана з емоціями, які виступають головним регулюючим механізмом діяльності та слугують мотиваційно-організаційним фактором життєвої поведінки.

Інтерактивний компонент пов'язаний із взаємодією людей у процесі спільної діяльності, коли відбувається спілкування, орієнтоване на досягнення конкретного результату.

Він включає в себе володіння гнучкою стратегією спілкування, тактику організації взаємодії, здатність до конструктивної поведінки в конфліктній ситуації, техніку переконання опонента, а також здатність до діалогічного стилю спілкування.

Акцентуємо, що в умовах комунікації формується певний вплив однієї особистості на іншу, що може супроводжуватися виникненням конфліктних ситуацій, пов'язаних із комунікативними особливостями учасників взаємодії.

Тому важливою складовою інтерактивного компонента є здатність до діалогічного стилю спілкування, яка передбачає психологічну рівноправність партнерів у взаємодії, повагу до гідності кожного. Наголосимо, що інтерактивне

спілкування є засобом об'єднання індивідуальних зусиль у конкретних формах спільної діяльності суб'єктів комунікації фахівців галузі ФКІС з метою ефективної реалізації навчально-виховних завдань.

Таким чином, представлена теоретико-методична модель навчально-професійної взаємодії у віртуальній системі «викладач-студент», дозволяє у реальних умовах навчального процесу створювати різні ситуативні епізоди з метою опрацювання оптимальних варіантів їхнього вирішення.

Висновки. Запропонована нами структура комунікативної компетентності містить чотири основні структурні компоненти - когнітивний, комунікативно-мовленнєвий, соціально-перцептивний та інтерактивний, які дозволяють ефективно здійснювати педагогічно-професійне спілкування майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту.

Перспективи подальших досліджень. Майбутні дослідження передбачають подальше вивчення психолого-педагогічних характеристик, специфічних для професійної компетентності фахівців із фізичної культури і спорту.

Література

1. Action Research to Improve the Communication Skills of Undergraduate Students Ganguly, Sonali. IUP Journal of Soft Skills; Hyderabad Vol. 11, Iss. 3, (Sep 2017): 62-71.
2. Communication and Social Order Hugh Dalziel Duncan, 2017, 531 p.
3. Risk Communication: A Handbook for Communicating Environmental, Safety, and Health Risks Regina E. Lundgren and Andrea H. McMakin, 2018, 544 p.
4. Зеленюк О.В., Бикова Г.В., Чекмарьова В.В., Портна І.Л. Актуальні проблеми сучасної парадигми формування здоров'язбережувальної життєвої поведінки як складової гуманітарної освіти студентів / О.В. Зеленюк, Г.В. Бикова, В.В. Чекмарьова, І.Л. Портна // Науковий часопис Національного університету ім. М.П. Драгоманова, серія 15: Наук.-пед. проблеми фіз. культури (фізична культура і спорт) – Київ, (14), 2018. – С.73-76.
5. Лахтадир О.В. Особливості сформованості комунікативної компетентності та її складових у студентів – майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту / О. В. Лахтадир // Актуальні проблеми психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – Том VI: Психологія обдарованості. – К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. – Вип. 13. – С. 259–267.
6. Лахтадир О.В. Комунікативна компетентність майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту /О. В. Лахтадир // Психолінгвістика в сучасному світі – 2016 : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф., 20–21 жовт. 2016 р.). – Переяслав-Хмельницький : ФОП Ямбровська Я. М., 2016. – С. 73–75.

Reference

1. Action Research to Improve the Communication Skills of Undergraduate Students Ganguly, Sonali. IUP Journal of Soft Skills; Hyderabad Vol. 11, Iss. 3, (Sep 2017): 62–71.
2. Communication and Social Order Hugh Dalziel Duncan, 2017, 531 p.
3. Risk Communication: A Handbook for Communicating Environmental, Safety, and Health Risks Regina E. Lundgren and Andrea H. McMakin, 2018, 544 p.
4. Zeleniuk, O.V., Bykova, H.V., Chekmariova, V.V., Portna, I.L. (2018) "Aktualni problemi suchasnoi paradyhmy formuvannia zdoroviazberezhuvainoi zhyttevoi povedinky iak skladovoi humanitarnoi osvity studentiv", Naukovyi chasopys Natsionalnoho universytety im. M.P. Drahomanova, seriia 15: Nauk.-ped. problemy fiz.kultury (fizychna kultura i sport) - Kyiv, (14). – pp. 73–76.
5. Lahtadyr, O.V. (2017) "Osoblyvosti sformovanosti komunikatyvnoii kompetentnosti ta ii skladovyh u studentiv – maibutnih fahivtsiv z fizychnoi kultury i sportu", Aktualni problemy psyholohii : zb. nauk. pr. In-tu psyholohii imeni H.S. Kostiuka NAPN Ukrainy. – Tom VI: Psyholohiia obdarovanosti. - K. : DP "Inform.-analit. ahentstvo". – Vol. 13. – pp. 259–267.
6. Lahtadyr, O.V. (2016) "Komunikatyvna kompetentnist maibutnioho fahivtsia z fizychnoi kultury i sportu", Psyholinhvistyka v suchasnomu sviti - 2016 : materialy XI Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 20-21 zhovtnia 2016 r.). - Pereiaslav-Khmelytsky : FOP Iambrovka Ia.M. – pp. 73–75.

УДК 796.011.3 053.2 / - 53.7:159.922.7

Марченко О. Ю.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Національний університет фізичного виховання і спорту України

САМООЦЕНКА ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ШКОЛЬНИКОВ В КОНТЕКСТЕ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТА

Наше исследование посвящено изучению самооценки физического развития юношей и девушек разных возрастных групп и выявлению взаимосвязи между общим уровнем самооценки физического развития школьников и принадлежностью их к психологическому типу личности. В исследовании приняли участие 628 человек (юношей - 282; девушек - 346). Для решения задач нашего исследования были использованы следующие методики: тест-опросник «Самоописание физического развития», стандартизированное тестирование С. Бем «Маскулинность-фемининность», методы математической статистики. В результате исследований определено, что самооценка физического развития школьников имеет высокий и завышенный уровень, что составляет 80-85% от максимального балла. В результате кластерного анализа выявлено, что среди юношей и девушек, которые имеют завышенный уровень самооценки физического развития, большинство респондентов маскулинного типа. Средний уровень самооценки имеют преимущественно респонденты андрогинного типа. Полученные в результате исследования данные дают нам право утверждать о существовании гендерных отличий между показателями самооценки физического развития школьников, что непосредственно влияет на уровень их общей самооценки.